

30 ŜTELITA MURDO

„Ĉi tio rememorigas min pri iu kazo," diris sinjoro Houdek „kiu estis samtiel bone pripensita kaj preparita; sed mi opinias, ke ĝi ne plaĉos al vi, ĉar ĝi havas neniun finon kaj solvon. Se ĝi ne amuzos vin, diru kaj mi ĉesos.

Kiel eble vi scias, mi loĝas en strato Krucemburská en Vinohrady. Ĝi estas unu el la mallongaj transversaj stratoj, en kiuj estas nek gastejo, eĉ ne tolaĵ-kalandrejo aŭ karbovendejo, kaj kie oni iras dormi je la deka, krom tiuj diboĉuloj, kiuj aŭskultas hejme radion kaj sekve de tio enlitiĝas nur je la dekunua.

Kio koncernas la loĝantaron, ni estas tie plejparte kvietaj impostpagantoj aŭ oficistoj ĝis la sepa rangoklaso, iuj akvariistoj, unu citristo, du filatelistoj, unu vegetarano, unu spiritisto kaj unu agento, kiu memkomprene estas teozofo; alie estas tie nuraj sinjorinoj loĝejmastrinoj, ĉe kiuj la koncernaj loĝas en pura, elegante establita ĉambro kun matenmanĝoj, kiel oni diras en gazetanoncoj.

Unufoje semajne, ĉiam ĵaŭde, venadis la teozofo hejmen nur meznokte, ĉar li havis iajn spirit- ekzercojn; marde revenadis ĉirkaŭ la noktomezo la du akvariistoj, ĉar ili havis kunvenon en societo Akvario, kaj starante sub lanterno ili disputis pri vivipareoj kaj vualfiŝoj. Antaŭ tri jaroj trairis ĉi tiun straton ia ebrulo; sed oni opinias, ke li estis el Košiče kaj ke li nur misvojis.

Kompense tion ĉiutage kvaronon post la dekuunua hejmeniradis tra ĉi tie iu ruso, nomata Kovalenko aŭ Kopytenko, homo negranda, sed prikreskita de ia maldensa speco de barbo kaj loĝanto de sinjorino Janská en numero 7. Per kio tiu ruso vivtenis sin, ne estas konate; sed ĝis la kvina posttagmeze li sidaĉis hejme, poste li iris kun teko al la plej proksima tramvoja stacio kaj veturis malsupren en la urbon; precize kvaronon post la dekunua en la sama stacio li eltramiĝis kaj devojiĝis al strato Krucemburská.

30 UKRADENÁ VRAŽDA

„To mne upomíná na jeden případ," pravil pan Houdek, „který byl taky tak dobře promyšlen a připraven; ale myslím, že se vám nebude líbit, protože nemá žádný konec a rozuzlení. Kdyby vás to nebavilo, tak řekněte a já přestanu.

Jak snad víte, já bydlím v Krucemburské ulici na Vinohradech. To je jedna z těch krátkých příčných ulic, ve kterých není ani hospoda, ba ani mandl nebo prodej uhlí a kde se chodí v deset hodin spat, kromě těch prostopášníků, kteří poslouchají doma rádio a následkem toho vlezou do postele až v jedenáct hodin.

Co se týče obyvatelstva, jsme tam většinou tiší poplatníci nebo úředníci do sedmé hodnostní třídy, nějací akvaristé, jeden citerista, dva filatelisti, jeden vegetarián, jeden duhař a jeden obchodní cestující, který je ovšem teozof; jinak tam jsou samé paní bytné, u kterých ti dotyční bydlí v čistém, elegantně zařízeném pokoji se snídaněmi, jak se tomu v inzerátech říká.

Jednou týdně, vždycky ve čtvrtek, chodil ten teozof domů až o půlnoci, protože míval nějaké duchovní cvičení; v úterý se vraceli kolem půlnoci domů dva z těch akvaristů, protože měli schůzi ve spolku Akvárium, a stojíce pod lucernou, se přeli o živorodkách a závojnatkách. Před třemi lety prošel tou ulicí dokonce jeden opilec; ale soudí se, že byl z Košiče a že si jenom spletl cestu.

Zato denně o čtvrt na dvanáct se tudy ubíral domů nějaký Rus, jménem Kovalenko nebo Kopytenko, člověk nevelký, ale zarostlý jakýmsi řídkým druhem vousů, který bydlel u paní Janské v čísle 7. Čím se ten Rus živil, to není známo; ale až do pěti hodin odpoledne se válel doma, pak šel s aktovkou k nejbližší stanici tramvaje a jel dolů do města; přesně ve čtvrt na dvanáct zase na téže stanici vystoupil a zabočil do Krucemburské ulice.

Iu poste asertis, ke de la kvina posttagmeze tiu ruso kutime sidis en ia kafejo kaj disputis kun aliaj rusoj. Sed la ceteraj diras, ke li ne povis esti ruso, ĉar rusoj ordinare neniam tiel frue venadas hejmen.

Foje, ĝi okazis nunjare en februaro, jam mi dormetis, kiam subite ekkrakis kvin pafoj. Unue mi songis, ke mi estas eta bubo kaj hejme sur korto mi vipoklakas, kaj mi ĝojis, ke ĝi tiel klakas; sed poste subite mi vekigis kaj ekkomprenis, ke sur la strato iu pafis el revolvero. Mi kuras al fenestro kaj malfermas, kaj vidas, ke malsupre sur la trotuaro ĝuste antaŭ la numero sep, kuŝas vizaĝaltere ia viro kun teko en la mano. - Sed en la sama momento jam aŭdiĝas piedfrapo kaj el post angulo aperis policisto, kuras al tiu viro kaj provas lin levi; poste denove li lasis lin fali, diris Sakre! kaj ekfajfis. En la sama momento el post alia angulo aperis la dua policisto kaj kuras al la unua.

Memkomprene, rapide mi surmetis babuŝojn kaj vintran surtuton kaj kuregas malsupren. El la ceteraj domoj elkuris la vegetarano, la citristo, unu el la akvariistoj, domservistoj kaj unu filatelisto; la ceteraj rigardis el fenestroj, dentklakis kaj diris al si: Diablo fidu tion, io povus okazi ankaŭ al mi.

Dume la du policistoj turnis jam la viron surdorsen. Li estas ja tiu ruso, tiu Kopytenko aŭ Kovalenko, kiu loĝas ĉe sinjorino Janská, mi diras dentklake. Ĉu li estas morta? Mi ne scias, diris unu el la policistoj senkonsile. Oni devas venigi kuraciston! Ĉu vi lasos lin ĉi tie kuŝi? dentklakis indigne la citristo. Vi devus lin forveturigi eĉ hospitalon! Tiam ni amasiĝis tie ĉirkaŭ dek du kaj ni tremis pro malvarmo kaj teruro, dum la policistoj genuis ĉe la pafmortigito kaj disbutonis pro iaj kaŭzoj lian kolumon.

Sammomente haltis ĉe angulo de la ĉefstrato taksio kaj ŝoforo iris al ni rigardi, kion ni tie havas; plej versimile li esperis, ke estas iu drinkinto, kiun li forveturigos hejmen. Junuloj, kion vi havas ĉi tie? li demandis nin amike. Oooni pafmurdis homon, dentklakis la vegetarano. Homo, enaŭtigu lin kaj forveturigu al ambulatorio!

Kdosi potom tvrdil, že od pěti hodin odpoledne vysedával ten Rus v jedné kavárně a hádal se s jinými Rusy. Ale jiní zase říkají, že to nemohl být Rus, protože Rusové nikdy nechodí tak brzo domů.

Jednou, to bylo letos v únoru, jsem už dřímал, když najednou zaprasklo pět ran. Nejdřív se mi zdálo, že jsem malý kluk a že doma na dvorku práskám bičem, a měl jsem radost, že to tak práská; ale pak jsem se rázem probudil a pochopil jsem, že to někdo na ulici střílel z revolveru. Tak letím k oknu a otevru, a vidím, že dole na chodníku zrovna před číslem 7 leží tvář k zemi nějaký mužský s aktovkou v ruce. - Ale vtom už také je slyšet dupání a za rohem se vynořil strážník, běží k tomu mužskému a zkouší ho nadzvednout; pak ho zase pustil, řekl Sakra! a zapískal. V tu chvíli se za druhým rohem objevil druhý strážník a běží k tomu prvnímu.

To se rozumí, já jsem si honem navlékl papuče a zimník a letím dolů. Z ostatních domů vyběhl ten vegetarián, citerista, jeden z akvaristů, dva domovníci a jeden filatelista; ostatní se jen dívali z oken, drkotali zuby a říkali si: Čert tomu věř, ještě bych tam mohl k něčemu přijít.

Zatím už ti dva strážníci obrátili toho mužského naznak. Vždyť je to ten Rus, ten Kopytenko nebo Kovalenko, co bydlí tady u paní Janské, povídám jektaje zuby. Je mrtev? Já nevím, řekl jeden strážník bezradně. To se musí zavolat doktor! Copak ho tu necháte ležet? drkotal pohoršeně ten citerista. Měli byste ho odvézt ddo špitálu! To už se nás tam nahrnulo asi dvanáct a třáslí jsme se zimou a hrůzou, zatímco strážníci klečeli u toho zastřeleného a rozepínali mu z jakýchsi příčin límec.

V tu chvíli se zastavil na rohu hlavní třídy taxík a šofér se šel k nám podívat, co to tam máme; nejspíš doufal, že je to nějaký nality, kterého odveze domů. Mládenci, copak to tu máte? ptal se nás přátelsky. Z-zastřelili člověka, jektal zuby ten vegetarián. Člověče, naložte ho ddo vozu a odvezte ho na ochrannou stanici!

Eble li ankoraŭ vivas! Sakre, diris la ŝoforo, tiajn klientojn mi ne ŝatas. Nu, tamen atendu, mi alveturos ĉi tien. - Poste li iris malrapide al sia veturilo kaj alveturis al ni. Enaŭtigu lin do, li diris. La du policistoj levis la rusion kaj kun sufiĉe multa peno enigis lin en la taksion; li estis ja plivere eta homo, sed kun la mortintoj oni malfacile manipulas.

Sinjoro kolego, diris la unua policisto al la dua, veturu kun li, kaj mi notos la atestantojn. Ŝoforo, veturu kun li en ambulatorion, sed iom pli rapide. Hu, rapide, murmuris la ŝoforo, mi havas ja malbonajn bremsojn. Kaj li forveturis. La unua policisto eltiris el la brustpoŝo notlibron kaj diras: Vi devas diri al mi viajn nomojn, sinjoroj; ĉio ĉi nur pro la atesto. Kaj poste tiel senespere malrapide li notis unu post la alia en la notlibron; eble li havis frostrigidajn fingrojn, sed dume ni trafrostiĝis kiel damnitaj. Kiam mi revenis en mian ĉambron, estis kvarono post la deknua kaj dek minutoj; la tuta spektaklo daŭris do dek minutojn.

Mi scias, tie sinjoro Tausig opinias, ke la kazo estas neniel ekstra; sed sinjoro Tausig, en tia deca strato tia kazo estas granda evento. La plej proksimaj stratoj ankoraŭ iel varmigas sin ĉe tiu gloro kaj diras, ke ĝi okazis tuj post la angulo; la stratoj pli distancaj mienas jam indiferente, sed vi devas scii, tio estas nur pro kolerego, kaj envio, ĉar tio ne okazis ĉe ili. Post la dua angulo oni nur mansvingas kaj diras: Ba, laŭdire oni duonmortigis tie iun, sed kiu scias, kiom vera ĝi estas. Tia malnobla estas jam la homa ĵaluzo.

Vi scias imagi, kiel la sekvan tagon ni ĉiuj el la strato ĵetiĝis je la vesper-ĵurnaloj; parte ni volis legosciigi pri io nova en nia murdo, parte entute ni ĝojis, ke tie oni skribos pri nia strato kaj nia kazo. Estas konata afero, ke la homoj plej ŝatas legi en ĵurnaloj pri tio, kion ili mem vidis kaj kion ili, kiel oni diras, persone ĉeestis; ekzemple en Újezd falis ĉevalo, sekve de kio la trafikado estis interrompita por dek minutoj.

Treba je jeŝte viv! Safra, ŝekl ten ŝofer, takove kunĉofty ja nemam rad. No, ale poĉkejte, ja sem zajedu. - Pak ŝel pomalu k svemu vozu a zajel aŝ k nam. Tak mně ho tam naloŝte, ŝekl. Ti dva ŝtrážnici zvedli toho Rusa a s dost velkou námahou ho vpravili do toho taxíku; on to byl sice spíš drobný ĉlovek, ale s mrtvými se těžko hantýruje.

Tak, pane kolego, ŝekl ten první ŝtrážník tomu druhému, vy s ním jed'te a ja si zatím zapíšu svědky. Šoféře, jed'te na ochrannou stanicí, ale trochu rychleji. Jo, rychle, zabručel ŝofer, když mám špatné brzdy. - A odjel. Ten první ŝtrážník tedy vytáhl z náprsní kapsy notes a povídá: Musíte mně říci svá jména, pánové; to je jen kvůli svědectví. A pak si nás tak zoufale pomalu jednoho po druhém zapisoval do toho notesu; snad měl tak zkrěhlé prsty, ale my jsme přitom promrzli jako zatracenci. Když jsem se vrátil do svého pokoje, bylo čtvrt na dvanáct a deset minut; tedy ta celá podívaná trvala deset minut.

Ja vím, tamhle pan Taussig si myslí, že na tom případě nic extra není; ale pane Taussig, v takové slušné ulici je takový případ velká událost. Ty nejbližší ulice se jeŝte na té slávě jaksi přihřívají a říkají, že se to stalo hned za rohem; ty ulice, co jsou trochu dál, se už tváří lhostejně, ale abyste věděli, to je jen ze vzteku a ze závisti, že se to nestalo u nich. Za druhým rohem se už jen tak mávne rukou a říká se: Ale, prý tam někoho připozabili, kdopak ví, co na tom je. To už je taková nízká ŝehravost.

To si dovedete představit, jak jsme se druhého dne my všichni z té ulice vrhli na večerníky novin; jednak jsme se chtěli dočíst něco nového o naši vraždě, jednak jsme se vůbec těšili, že se tam bude psát o naší ulici a našem případě. To je známá věc, že lidé čtou v novinách nejraději o tom, co sami viděli a čeho byli, jak se říká, očitými svědky; dejme tomu, že se na Újezdě svalil kuň a že následkem toho byla doprava na deset minut přerušena.

Kaj se la ĵurnaloj ne raportas pri tio, oni koleras je la ĵurnalo kaj frapas per ĝi la tablon, ĉar nenion interesan ĝi enhavas. Estas preskaŭ ofenda, ke la ĵurnaloj neniel opinias grava la epizodon, kiun oni iel kunposedas. Mi opinias, ke la rubriko "diversaj raportoj" estas en ĵurnaloj nur pro la persone ĉeestintaj, por ke ili pro kolero tute ne ĉesu aĉeti ĵurnalojn.

Ni estis kvazaŭ per akvo surverŝitaj, kiam neniun vespera ĵurnalo raportis eĉ per unu vorto pri nia murdo. Ĉiajn eblajn skandalojn kaj damnan politikon ili havas tie, ni murmuris, sed pri tia murdo ili ne skribas; ĝenerale la ĵurnaloj aspektas mise, nura korupto ja estas! Sed poste la filatelisto venis al ideo, ke eble la polico petis ĵurnalojn, ke ili en intereso de la enketado provizore ne raportu pri la afero. Tio kontentigis nin kaj streĉis des pli multe; ni fieris, ke ni loĝas en tiom grava strato, ke eble ni estos vokataj kiel atestantoj en tia evidente mistera afero.

Sed la sekvan tagon denove nenio en la ĵurnaloj kaj neniun el la polico venis ion enketi; kaj la plej stranga estis, neniun estis eĉ ĉe sinjorino Janská por traserĉi aŭ almenaŭ sigelfermi la ĉambron de tiu ruso. Tio komencis preskaŭ teruri nin; la citristo diris, ke eble la polico volas tion maski, kiu scias, pri kio ĉi tie temis. Kaj kiam eĉ la trian tagon estis eĉ ne mencio pri nia murdo, nia strato komencis ribeli, ke tiu ruso estis unu el ni, kaj ni zorgos, ke la afero aperu en la lumo; ke cetere nia strato estas frapante ĉikanata, ke ni havas malbonan pavimon kaj misan lumigon, kaj versimile ĝi aspektas alie, se ĉi tie loĝus iu deputito aŭ iu el redakcio; sed estas jene, bonmora strato havas nenian defendon.

Mallonge, eksplodis verva malkontento, kaj la najbaroj turnis sin al mi, ke mi, kiel pli aĝa kaj sendependa, iru al la polica komisarejo kaj atentigu pri la malkonveneco kun la murdo. Mi iris do al komisaro Bartošek; mi konas lin iom, li estas ia morna homo, onidire senĉese li ĉagrenas pro ia malfeliĉa amo; onidire nur pro la aflikto li iĝis ano de la polico.

A kiam o tom v novinách nic nestojí, tak se na ten žurnál zlobí a mlátí jím o stůl, že tam nic pořádného není. Ono je to skoro uráží, že ty noviny nepovažují za nic důležitého tu příhodu, na které jsou oni jaksi spolujatelé. Já myslím, že tahle rubrika různých zpráv je v novinách jenom kvůli těm očitým svědkům, aby z té zlosti nepřestali vůbec noviny kupovat.

My jsme vám byli jako polití, když žádný večerník nepřinesl o té naší vraždě ani slovo. Všelijaké takové aféry a tu zatracenou politiku tam mají, bručeli jsme, i to, že se nějaká tramvaj srazila s ručním vozíkem, ale takovou vraždu tam nedají; ty noviny vůbec vypadají, vždyť je to holá korupce! Ale pak ten filatelista přišel na to, že třeba policie požádala noviny, aby v zájmu vyšetřování o té věci zatím nepsaly. Tak to nás uspokojilo a napínalo tím víc; byli jsme hrdí, že bydlíme v tak důležité ulici a že snad i budeme voláni jako svědkové v takové zřejmě tajemné věci.

Ale druhý den nebylo v novinách zase nic a nikdo z policie nepřišel nic vyšetřovat; a co nám bylo nejděivnější, nikdo nebyl ani u té paní Janské, aby prohledal nebo aspoň zapečetil pokoj toho Rusa. To nás už skoro začalo děsit; ten citerista říkal, že to třeba chce policie ututlat, kdopak ví, oč tu šlo. A když ani třetího dne nebylo o té naší vraždě ani zmínky, začala se naše ulice bouřit, že to tak nenechá, že ten Rus byl jeden z nás a že my se už o to postaráme, aby věc vyšla na světlo; že beztoho naše ulice je okatě šikanována, že máme špatnou dlažbu a špatné osvětlení, a to prý by vypadalo jinak, kdyby tu bydlel nějaký poslanec nebo někdo od novin; ale to je to, slušná ulice nemá žádné zastání.

Zkrátka vypukla živelná nespokojenost, a sousedé se obrátili na mne, abych jako starší a nezávislý člověk došel na policejní komisařství a upozornil na tu nepřistojnost s tou vraždou. Já jsem tedy šel ke komisaři Bartoškovi; já ho trochu znám, je to takový zasmušilý člověk, prý se tak pořád trápí pro jakousi nešťastnou lásku; prý jenom z toho zármutku se dal k policii.

Sinjoro komisaro, mi diras al li, mi iras al vi nur por demandi, kio estas kun la murdo en strato Krucemburská; ĉe ni ĝi vekas jam atenton, ĉar oni ĝin tenas tiel kaŝe.

Kia murdo? diris la komisaro. Ni havas ĉi tie nenion; tio estas ja nia distrikto. Nu, tie oni antaŭ nelonge pafmortigis surstrate tiun ruson Kopytenko aŭ Kovalenko, mi eksplikis al li. Estis tie ja du policistoj, unu el ili notis nin kiel atestantojn, kaj la dua forveturigis la ruson en ambulatorion.

Tio ne estas ebla, diris la komisaro, ni havas ĉi tie neniun raporton. Certe ĝi estas eraro. Sed sinjoro komisaro, mi komencas ekscitiĝi, tion vidis ja almenaŭ kvindek homoj kaj ni ĉiuj tion atestos! Sinjoro, ni estas bravaj civitanoj; se vi dirus al ni, ke ni silentu pri la murdo, ni parte silentos, eĉ se ni ne scias kial. Sed tiel lasi pafmortigi homon, tio ne eblas ja; kaj ni publicos tion.

Atendu, diris sinjoro Bartošek kaj komencis aspekti tiel serioze, ke eĉ mi ektimis. Mi petas, diru al mi bele laŭ la ordo, kiel ĝi okazis. Mi rakontis tion al li laŭ ordo, kaj li kvazaŭ violiĝis, tiel komenciĝis ĉio en li boli; sed kiam mi venis al tio, kiel la unua policisto diris al la dua: sinjoro kolego, veturu kun li kaj dume mi notos la atestantojn - kiam ĉi tion mi diris, tute laŭte li elspiris kaj ekkriis:

Dank' al Dio, ili ne estis niaj! Jesumaria, sinjoro, kial vi ne venigis je la policistoj policistojn? Tion diros al vi la prudento, uniformitaj policistoj neniam diras al si sinjoro kolego! Eble tiel diras al si detektivoj, sed la uniformitaj nepre neniam! Vi damna civilulo, vi sinjoro kolego, vi devis aresti la ulojn! Kial, mi petas, mi balbutis konsternite. Ĉar ili pafmortigis la ruson, abruptis min la komisaro. Aŭ almenaŭ helpis ĉe tio. Sinjoro, kiel longe vi loĝas en strato Krucemburská? Naŭ jarojn, mi diris. Vi povus do scii, sinjoro, ke je la dekunua dekkvin minutoj la plej proksima polica patrolo estas ĉe la foira halo, la dua ĉe angulo de la stratoj Silezia kaj Perun, la tria iras deĵorpaŝe preter la konskripcia numero 1388 kaj tiel plu.

Pane komisaři, říkám mu, já se k vám jdu jenom zeptat, co je s tou vraždou v Krucemburské ulici; ono to už u nás budí pozornost, že se to tak drží pod pokličkou.

S jakou vraždou? řekl komisař. My tady žádnou nemáme; to je přece náš rajón. No, jak tam onehdy zastřelili na ulici toho Rusa Kopytenka nebo Kovalenka, vysvětluju mu. Vždyť tam byli dva strážníci, jeden si nás zapsal jako svědky a druhý toho Rusa odvezl na ochrannou stanici.

To není možné, řekl komisař, my tu nemáme nic hlášeno. To teda bude mejlka. Ale pane komisaři, začínám se rozčilovat, vždyť to vidělo aspoň padesát lidí a všichni to dosvědčíme! Pane, my jsme řádní občané; kdybyste nám řekli, abychom o té vraždě drželi hubu, tak ji zčásti budeme držet, i když nevíme proč. Ale takhle nechat odstřelit člověka, to přece nejde; a my to dáme do novin.

Počkejte, řekl pan Bartošek a začal vypadat tak vážně, že jsem se až lekl. Prosím vás, pane, povězte mně hezky po pořádku, jak to bylo. Tak jsem mu to po pořádku líčil, a on vám zrovna zfalověl, jak to v něm začalo vařit; ale když jsem došel na to místo, jak ten první strážník řekl tomu druhému: Pane kolego, vy s ním jeďte a já si zatím zapíšu svědky, - když jsem tohle řekl, tak on si zrovna hlasitě oddechl a rozkřikl se:

Zaplat'pánbůh, tak to nebyli naši lidé! Ježíšmarjá, pane, proč jste na ty policajty nezavolali policajty? To přece vám dá rozum, uniformovaní strážníci si nikdy neříkají pane kolego! To si snad říkají tajní v civilu, ale uniformovaní lidé jakživi ne! Vy zatracený civile, vy jeden pane kolego, vy jste měl dát ty chlapy zatknout! Proč, prosím, koktal jsem zdrceně. Protože oni toho Rusa zastřelili, vybuchl na mne ten komisař. Nebo aspoň při tom pomáhali! Pane, jak dlouho bydlíte v Krucemburské ulici? Devět let, řekl jsem. Tak to byste mohl vědět, pane, že v jedenáct hodin patnáct minut je nejbližší policejní patrola až u tržnice, druhá na rohu Slezské a Perunovy, třetí jde služebním krokem podle popisného čísla 1388 a tak dále.

Sinjoro, el post tiu angulo, de kiu via policisto alkuris, povas alkuri nia policisto aŭ je la deka 48 minutoj aŭ poste nur je la dekdua 23 minutoj, sed ne alian fojon, ĉar en la alia tempo li ne estas tie! Pro Jesuo Kristo, tion scias ja ĉiu ŝtelisto, kaj la lokaj loĝantoj tion ne scias! Vi opinias, ke ni havas policiston post ĉiu angulo, ĉu? Sinjoro, se en tiu minuto, kiel vi diras, elkurus el post tiu via damna angulo nia uniformita homo, ĝi estus terura afero, unue tial, ĉar en tiu tempo li devas laŭ ordono marŝi preter la foirhalo, kaj due tial, ĉar li ne raportis pri la murdo. Tio estus ja ege grava afero.

Diomia, mi diris, kiel ĝi stas do kun la murdo? La komisaro evidente trankviliĝis kaj diris: Tio estas io alia, tio estos ia tre malbela kazo, sinjoro Houdek; en tio enestas ia ruzulo kaj ia pli granda skandalo. Malbenindaj homoj, ili havis tion bone elpensita! Unue ili sciis, kiam la ruso revenadas hejmen, due ili sciis la marŝvojon de nia homoj, trie ili bezonis almenaŭ du tagojn, por ke la polico ne sciiĝu pri la murdo - plej verŝimile ili volis ĝustatempe malaperi aŭ ion kaŝi. Ĉu vi jam komprenas tion? Ne tute, mi diris.

Atentu do, klarigis tion al mi pacience la komisaro. Ili vestis du siajn homojn kiel policistojn kaj tiuj atendis post la angulo por pafmortigi la rusion, aŭ ĝis kiam pafos lin iu tria. Memkomprene, vi ĉiuj kontentiĝis, vidante, kie nia modela polico estas tiel baldaŭ surloke. Aŭskultu, subite li rememoris, kiel sonis la fajfilo, kiam la unua policisto ekfajfis? Iel malforte, mi diris; sed mi opiniis, ke la policisto havas iel kuntiritan gorĝon.

Ha, diris la komisaro kontente. Konkize, ili volis atingi, ke vi ne anoncu la murdon al la polico; per tio ili akiris tempon por malaperi trans la limon, sciu. Kaj la ŝoforo estis certe aliancita kun ili; ĉu eble vi rememoras numeron de la veturilo? Ni ne atentis la numeron, mi diris hontigite. Ne gravas, diris la komisaro, cetere ĝi ne estis ĝusta; sed tiel ili sukcesis forigi ankaŭ la kadavron de tiu ruso. Cetere li ne estis ruso, sed macedono nomata Protasov.

Pane, za tím rohem, odkud ten váš strážník vyběhl, může vyběhnout náš strážník buďto v 10 hodin 48 minut, nebo potom až ve 12 hodin 23 minut, ale jindy ne, protože tam jindy není! Prokristapána, tohle přece ví každý zloděj, a tihle místní obyvatelé to nevědí! Vy si myslíte, že máme policajta za každým rohem, ne? Pane, kdyby v tu minutu, jak říkáte, vyběhl za tím vaším zatraceným rohem náš uniformovaný člověk, tak by to byla strašná věc, předně proto, že v tu dobu má podle rozkazu kráčet u tržnice, a za druhé proto, že by nám tu vraždu nehlásil. To by ovšem byla moc vážná záležitost.

Proboha, řekl jsem, co je tedy s tou vraždou? Komisař se zřejmě uklidnil a řekl: To je něco jiného, to bude nějaký moc ošklivý případ, pane Houdek; za tím vězí nějaký chytrák a nějaká větší aféra. Zatrápení lidé, ti to měli dobře vymyšleno! Předně věděli, kdy ten Rus chodí domů, za druhé znali maršrútu našich lidí, za třetí potřebovali aspoň dva dny, aby se policie o té vraždě nedozvěděla, - nejspíš se chtěli včas ztratit nebo něco uklidit. Už tomu rozumíte? Jaksi ne docela, povídám.

Tak se podívejte, vykládal mi to ten komisař trpělivě. Oni oblékli dva své lidi za strážníky a ti čekali za rohem, aby toho Rusa odstřelili nebo až ho zabouchne někdo třetí. Vy jste se ovšem uspokojili, když jste viděli, že je naše vzorná policie tak brzo na místě. Poslouchejte, vzpomněl si najednou, jak zněla ta píšťalka, když ten první strážník zapískal? Nějak slabě, řekl jsem; ale já jsem myslel, že má ten strážník tak sevřené hrdlo.

Aha, pravil komisař uspokojeně. Zkrátka oni chtěli docílit, abyste tu vraždu nehlásili na policii; tím získali čas, aby mohli zmizet za hranice, víte? A ten šofér byl s nimi jistě taky sbuntován; nepamatujete se snad na číslo vozu? My jsme si čísla nevšimli, řekl jsem zahanbeně. To je jedno, pravil komisař, stejně nebylo pravé; ale takhle se jim podařilo odklidit i mrtvolu toho Rusa. Ostatně to nebyl žádný Rus, ale nějaký Makedonec jménem Protasov.

Mi dankas do al vi, sinjoro; sed nun vere mi petas vin, ke vi silentu pri la tuta afero; sciu, tio estas en intereso de la esplorado. Memkomprene, en tio estas versimile politiko; sed en tio devis esti ege ruza homo, ĉar kutime, sinjoro Houdek, politikaj atencoj estas farataj porkule malbone. Politiko, tio estas eĉ ne honesta krimo, ĝi estas nur kruda interbatado, diris la komisaro naŭze.

Poste oni tion iome priesploris; kial la murdo okazis, ne estas konate, sed nomojn de la murdintoj ili havas, kvankam la murdintoj estas jam delonge trans la limoj. Kaj tiel okazis, ke nia strato tute perdis sian murdon; estas same, kvazaŭ iu elŝirus la plej gloran folion el ĝia historio. Se hazarde venos tien ia fremdulo, ekzemple loĝanto el Foch-strato, aŭ iu eĉ el Vršovice, li pensos: Ho, kia vere enuiga strato! Kaj neniun plu kredas al ni, kiam ni vantas, ke ĉe ni okazis tia mistera krimo. Komprenu, la aliaj stratoj envias tion al ni."

Tak vám děkuju, pane; ale teď bych vás opravdu prosil, abyste o celé věci mlčeli; víte, ono to je v zájmu vyšetřování. To se rozumí, že v tom je asi politika; ale musel být za tím nějaký tuze chytrý člověk, protože obyčejně, pane Houdek, se tyhle politické atentáty dělají prasecky špatně. Politika, to není ani poctivý zločin, to je jenom taková surová rvačka, řekl ten komisař s odporem.

Ono se to pak trochu vyšetřilo; proč se ta vražda stala, to není známo, ale jména těch vrahů mají, jenže ti jsou dávno za hranicemi. A tak se tedy stalo, že naše ulice naprosto přišla o svou vraždu; je to, jako by někdo vytrhl nejslavnější list z jejich dějin. Když tam náhodou přijde nějaký cizinec, takhle obyvatel Fochovy třídy nebo někdo až z Vršovic, tak si myslí: A já, tohle ale je fádňá ulice! A nikdo nám už nevěří, když se honosíme, že se u nás stal takový tajemný zločin. To víte, ty jiné ulice nám to nepřejí."